

גיליון מספר 14 - אפריל 2012

טיפים שימושיים לכתובה - משולחנו של הצוות לעריכת הלשון במכללה¹

התאהבתי בה..... בלשון העברית!

והפעם: זמן חירותנו - על המושגים 'חופש', 'חופשה' ודומיהם

יש האוהבים לצאת לחופשה, יש הרוצים חופש! יש הקוראים לחירות ולדרור ויש המסתפקים בפגרה.

מה בין אלה לאלה?

חופש - [המילה נזכרת במקרא בצירוף בְּבִגְדֵי-חָפֵשׁ (יחזקאל כז כ); המשמעות: זכות להחליט מה לעשות. מרבים להשתמש בטעות במילה **חופש** בלשון הדיבור בהוראת **חופשה**.

צירופים שגורים: חופש הדיבור; חופש אקדמי; בני חורין (בני חופש)

חופשה - [המילה נזכרת במקרא; נאמר לגבי שפחה... חֲפֹשָׁה לֹא נִתֶּן-לָהּ (ויקרא יט כ)]; המשמעות: הפסקה בעבודה או בלימודים ליום, לימים או לשבועות מספר; המילה משמשת בלשון הדיבור. המילה **פגרה** [מקורה בספרות החדשה]; משמעותה חופשה, והיא נפוצה בדיבור בעיקר בצירופים.

צירופים שגורים: חופשת מחלה; חופשת לידה; פגרת הכנסת; פגרת בתי המשפט; פגרת לימודים

חירות - [מן ספרות התלמודים והמדרשים העתיקים]; המשמעות: חופש; עצמאות; המילה משמשת בלשון גבוהה (לא בלשון הדיבור).

צירופים שגורים: חג החירות; זמן חירותנו; מעבדות לחירות

דרור - [המילה נזכרת במקרא וקראתם דְרֹר בְּאֶרֶץ... (ויקרא כה יז)]; המשמעות: חופש משעבוד; שחרור; המילה משמשת בלשון גבוהה (לא בלשון הדיבור).

צירופים שגורים: קרא דרור; שְׁנַת הַדְרֹר (יחזקאל מו יז); ציפור דרור [שאול משם הציפור]

פסח - חג הטבע; החג הגדול של **חירות וחופש**

נגיעה בהגייה:

כשר לְפֶסַח - דברי החלב הנמכרים בכל ימות השנה כשרים גם לְפֶסַח.

כשר לְפֶסַח - בעבר נהגו למכור מצות רק לְפֶסַח.

¹ די"ר עדית שר - מרכזת, אדוה אליה, מור ביטון, תהילה כהן, כנרת ראובני-חדד, אוסנת שריג